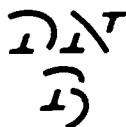

Conjunctuurindicator

Fors herstel groei

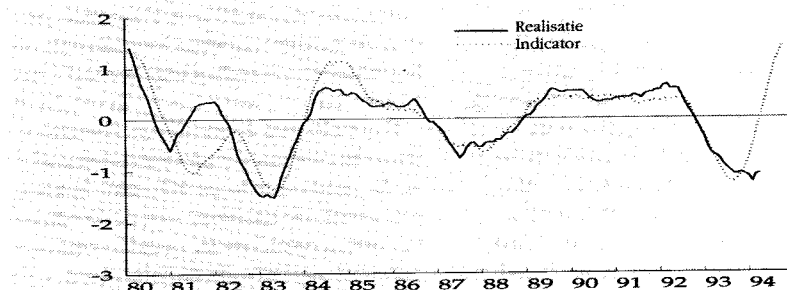
De DNB-conjunctuurindicator toont tot september aanstaande voortzetting van een snel en krachtig herstel van de conjunctuur (figuur 1). De steile opwaartse beweging is vergelijkbaar met die van 1983 en 1984. Ook de intensiteit (amplitude) is nu reeds vergelijkbaar, terwijl het einde van de stijging nog niet in zicht is. De realisatie, gemeten aan de produktie in de verwerkende industrie, bleef lange tijd achter bij de prognose, en boven-

dien bij de actuele ontwikkeling van het bbp, maar laat nu ook een omslag zien.

Het herstel van de industriële produktie, en derhalve van de realisatie-index, (beide gemeten als afwijking of deviatie van de trend) is nog duidelijker te zien in het bovenste deel van figuur 2, waarin de DNB-conjunctuurindicator en de realisatie-index zijn omgerekend naar groeicijfers¹. De groeicijfers bevatten niet alleen de conjuncturele beweging maar ook de trend (in de industriële produktie) en worden in dit verband ook wel aangeduid met 'trend restored'. De groeicijfers van figuur 2 tonen de omslagen in de conjuncturele bewegingen eerder dan de deviatiecijfers van figuur 1². Het dieptepunt van de groei in figuur 2, gebaseerd op seizoenvrije cijfers exclusief verstoringen, dateert met -1,8% ten opzichte van de overeenkomstige vorige periode al weer van circa een jaar geleden. Momenteel is de aldus berekende groei van de industriële produktie circa 0% en de indicator duidt voor de komende tijd op een versnelling tot circa 5%. Zoals in figuur 2 te zien is, neemt de helling van de indicator enigszins af, wat mogelijk wijst op stabilisatie van

Figuur 1. DNB-conjunctuurindicator

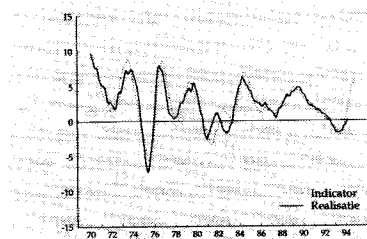

de groei, hetgeen na een dergelijk herstel niet ongebruikelijk is.

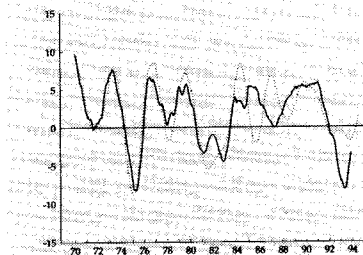
Figuur 2 bevat tevens groei-indicatoren van Duitsland en de VS. In Duitsland heeft de groei van de industriële produktie zich net als in Nederland hersteld, overigens vanuit een veel dieper dal, maar deze is nog

Figuur 2. Indicatoren en realisaties van de groei in de industriële produktie, % mutaties t.o.v. de vorige overeenkomstige periode

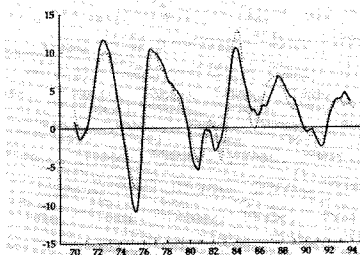
Nederland

Duitsland

VS

steeds negatief. De indicator duidt op verder herstel, maar minder spectaculair dan in Nederland. In de VS is de herstelfase al weer achter de rug, overigens vanuit een veel minder diep dal dan in Europa. Het groeitempo van de industriële produktie neemt in de VS niet verder toe maar lijkt zich voorlopig te handhaven op 4 à 5%. Dit is lager dan in vorige perioden van hoogconjunctuur. In de andere belangrijke Europese landen en in Japan duiden de betrokken indicatoren ook op verder herstel van de groei-conjunctuur³. Alleen in Canada zwakt de groei al weer af.

Conclusie

De van de DNB-conjunctuurindicator voor Nederland afgeleide groei-indicator voorspelt een fors herstel van de groei van de industriële produktie, mogelijk tot circa 5%. Ook de gerealiseerde produktiegroei heeft het dieptepunt achter de rug. Voor de meeste andere Europese landen geven indicatoren eveneens een verder herstel aan.

1. Zie J.M. Berk en J.A. Bikker, Internationale conjunctuur en economische groei: analyse en voorspellen met indicatoren, *Kwartaalbericht juni 1994*, De Nederlandse Bank, blz. 19-39.

2. In het dieptepunt van de conjuncturele beweging volgens de deviatiecijfers, is de conjuncturele component van de groei al weer 0%: de daling is immers gestopt en het herstel is nog niet begonnen. Het dal in de groeicijfers is dan echter reeds geruime tijd gepasseerd. Halverwege de herstelperiode is volgens de deviatiecijfers de stijging van de conjuncturele beweging het steilste en is de groei gewoonlijk maximaal.

3. Zie J.M. Berk en J.A. Bikker, op.cit.